

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster WL
Ons kenmerk 2017/75920
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1

Behandeld R.H.T. van Beusekom
Telefoon +31 6 31 79 15 03
Maastricht 31 oktober 2017
Verzonden **31 oktober 2017**

Onderwerp

Limburgs Energie Fonds B.V.

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u ter vaststelling het voorstel aan om investeringsvoorstellen van LEF B.V. niet langer te betrekken onder de spelregels zoals opgenomen in de financiële verordening, voor wat betreft het toepassen van de € 2.5 miljoen grens.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

2017/75915

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

Bereikbaar via:
Lijn 1 (richting De Heeg)

Statenvoorstel – 1 minuut versie

No: G-17-041

1 Onderwerp

Limburgs Energie Fonds B.V.

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Bij de oprichting van het Limburgs Energie Fonds (LEF) is besloten de financiële verordening toe te passen op financieringen vanuit het LEF. Dit houdt in dat indien LEF een financiering verstrekt boven de € 2,5 miljoen (destijds nog € 1 miljoen) het wensen en bedenkingen traject doorlopen dient te worden. Dit beperkt de effectiviteit en efficiency van het LEF. Tevens is dit een aandachtspunt voor het EIB traject geweest, waar helder was dat politieke inmenging in fondsen geschuwd wordt. Daarnaast wordt Provinciale Staten besluitvorming door aanvragers bij het LEF procesmatig als een risico beschouwd.

3 Bevoegdheid

Bij de besluitvorming inzake oprichting van het LEF is door Provinciale Staten besloten de financiële verordening toe te passen voor investeringsvoorstellen van deze deelneming, bij wijze van uitzondering ten opzichte van reguliere kredietbesluiten. Derhalve wordt deze wijziging eveneens voorgelegd aan uw Staten.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

Investeringsvoorstellen van LEF B.V. niet langer te betrekken onder de spelregels zoals opgenomen in de financiële verordening, voor wat betreft het toepassen van de € 2.5 miljoen grens.

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

Niet van toepassing.

6 Risico's

Niet van toepassing.

Statenvoorstel

No: G-17-041

1. Onderwerp

Limburgs Energie Fonds B.V.

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Middels de Motie Duurzaamheid hebben Provinciale Staten in 2011 het college van Gedeputeerde Staten opgeroepen een revoluerend energiefonds in te richten.

Uw college heeft hieraan invulling gegeven middels de Kadernota Energiefonds.

Met vaststelling van de Kadernota Energiefonds hebben Provinciale Staten op 8 juni 2012 de hoofdlijnen van het Limburgs Energiefonds uitgezet. Uw college heeft ter uitvoering daarvan besloten over te gaan tot oprichting van het Limburgs Energie Fonds B.V. (LEF).

De statuten zijn door uw college vastgesteld, waarna LEF BV bij notariële akte is opgericht met provincie Limburg als 100% aandeelhouder.

In de rol als tijdelijk bestuurder van het LEF heeft uw college in 2013 ingestemd met het sluiten van de Managementovereenkomst tussen LEF BV en Finquiddity Vermogensbeheer BV, tevens is het bestuurs- en investeringsreglement door uw college vastgesteld. Sinds het sluiten van de managementovereenkomst is Finquiddity Vermogensbeheer BV de bestuurder van LEF.

Finquiddity Vermogensbeheer BV is als bestuurder en fondsbeheerder op basis van een Europese aanbestedingsprocedure geworven.

Door vaststelling van het Aanvalsplan Asbest en Energie is door Provinciale Staten op 5 februari 2016 ingestemd met vergroting en verbreding van het fonds. Vergroting van € 18 miljoen naar € 60 miljoen en verbreding van enkel CO2 reductie naar een fondsfocus met ook asbestsanering en circulaire economie.

De AvA van het LEF heeft de verbreding van de focus en vergroting van € 18 miljoen naar € 27 miljoen op 24 mei 2016 goedgekeurd en op 13 december 2016 heeft de AvA de vergroting naar € 60 miljoen goedgekeurd.

In het voorjaar van 2016 zijn gesprekken gestart met de Europese Investerings Bank over de mogelijkheid om het LEF financieel te versterken. Deze gesprekken hebben ertoe geleid dat op de EIB op 15 juni 2017 heeft besloten het LEF een lening te verstrekken van € 30 miljoen LEF BV is hiermee het eerste Nederlandse Energie Fonds waarin de EIB zal investeren.

Het Limburgs Energie Fonds heeft € 16,9 miljoen aan financieringen verstrekt aan ondernemers. Hiermee zijn in totaal € 98,5 miljoen aan duurzame investeringen gerealiseerd, in en voor de provincie Limburg. De broeikasgasemissie reductie is gelijk aan de reductie van circa 40 windmolens van 2,3 MW.

Verstreckte financieringen voor energieopwekking	€ 3.550.000
Verstreckte financieringen voor energiebesparing	€ 13.323.000
Totaal verstreckte financieringen	€ 16.873.000
Duurzame investeringen	€ 98.508.162
Investerings multiplier (Duurzame investeringen/verstreckte financieringen)	5,8 x
Broeikasgassen (CO ₂ equivalent)	1.658.902 n

De duurzame projecten leveren werkgelegenheid op gedurende de bouw en de exploitatie van het project. In totaal levert de bouw 352 fte jaren op en de exploitatie 3176 fte jaren (bijvoorbeeld 3176 fte's die een jaar in dienst zijn, of 318 fte's die tien jaar in dienst zijn). Er zijn 23 projecten gefinancierd door het Limburgs Energie Fonds.

Het beschikbaar budget is door de EIB financiering verhoogd naar € 90 miljoen.

De fondsvoorwaarden zijn gewijzigd om de aanjaagfunctie van het Limburgs Energie Fonds in de energietransitie verder te stimuleren.

De omvang van de LEF pijplijn bedraagt op dit moment circa € 171 miljoen inclusief uitzettingen. Van deze totale pijplijn zijn heeft € 125 miljoen een omvang van € 2.5 miljoen of groter. Het merendeel van de gevraagde financieringen betreft dus bedragen van € 2.5 miljoen tot enkele malen € 2.5 miljoen.

De verwachte multiplier bij de projecten groter dan € 2.5 miljoen is 2-3. Hiermee zal in het geval van realisatie van deze projecten de LEF financiering van deze projecten op termijn € 250-375 miljoen investeringen in Limburg mogelijk maken.

Hiermee kan LEF substantieel bijdragen aan de Limburgse opgave opgenomen in het NEA en voortkomend uit het regeerakkoord op het gebied van CO2 reductie en opwek van duurzame energie.

Om de 2020 doelstellingen van te halen dient in Limburg 3,69 miljoen ton CO2 equivalent bespaard te worden. Ter vergelijking, een Nederlands gezin stoot jaarlijks circa 23-25 ton CO2 uit (8-10 ton direct, 15 ton indirect).

De bovengenoemde LEF projecten zijn wanneer ze allemaal tot *financial close* komen theoretisch in staat jaarlijks 2 miljoen ton CO2 equivalent te besparen. Hiermee kan theoretisch door deze LEF financieringen 53% van deze doelstelling gerealiseerd worden.

De werkgelegenheid die hiermee gerealiseerd dan wel gehandhaafd kan worden bedraagt circa 3000 fte jaren voor de bouw van installaties en circa 30000 fte jaren voor de exploitatie (bijvoorbeeld 30.000 fte's die 1 jaar in dienst zijn of 3000 fte's die 10 jaar in dienst zijn).

Daar echter niet alle financieringsaanvragen doorgang zullen vinden verwachten wij dat 50% van de geschatte co2 reductie en werkgelegenheid van de huidige pijplijn gerealiseerd kan worden. Hiermee draagt LEF nog steeds zeer substantieel bij aan de Limburgse Energietransitie en werkgelegenheid.

Na de laatste fondsvergroting heeft de beheerder gemerkt dat zowel door vergroting van het fonds, personele versterking van het team, aantrekken van de economie en de investeringsbereidheid van bedrijven en andere financiers het aantal aanvragen in de tweede helft van 2017 sterk toeneemt. De verwachting is dan ook dat de huidige pijplijn spoedig verder groeit.

Bij de oprichting van het Limburgs Energie Fonds is besloten de financiële verordening toe te passen op financieringen vanuit het LEF. Dit houdt in dat indien LEF een financiering verstrekt boven de € 2,5 miljoen (destijds nog € 1 miljoen) het wensen en bedenkingen traject doorlopen dient te worden.

Dit beperkt naar verwachting de effectiviteit en efficiency van het LEF. Tevens is dit een aandachtspunt voor het EIB traject geweest, waar helder was dat politieke inmenging in fondsen geschuwd wordt. Daarnaast wordt PS-besluitvorming door aanvragers bij het LEF procesmatig als een risico beschouwd.

3. Bevoegdheid

Bij de besluitvorming inzake oprichting van het LEF is door Provinciale Staten besloten de financiële verordening toe te passen voor investeringsvoorstellen van deze deelneming, bij wijze van uitzondering ten opzichte van reguliere kredietbesluiten. Derhalve wordt deze wijziging eveneens voorgelegd aan uw Staten.

4. Voorstel aan Provinciale Staten

Investeringsvoorstellen van LEF B.V. niet langer te betrekken onder de spelregels zoals opgenomen in de financiële verordening, voor wat betreft het toepassen van de € 2.5 miljoen grens.

5. Risico's

Niet van toepassing.

6. Toelichting / kernargumenten/onderbouwing

Het belangrijkste argument is dat tijdens het due diligence traject dat is doorlopen om in aanmerking te komen voor een lening van de Europese Investerings Bank politieke inmenging bij fondsen voor de EIB niet acceptabel is.

Daarnaast is van groot belang dat bestaande governance structuren binnen LEF voldoende waarborgen bieden en het traject van wensen en bedenkingen geen verdere inhoudelijke toetsing omhelst. Het investeringsreglement, vastgesteld door de AvA, is bindend voor het fondsmanagement en de raad van advies en daarmee bepalend voor de gedane investeringen. De Raad van Advies kent een zware bezetting met relevante expertise. De investering van het EIB is voorafgegaan door een internsief due diligence traject, en ook gedurende de looptijd van haar financiering stelt de EIB stringente eisen aan het beheer van de investeringen en het fondsmanagement.

Het feit dat de financiële verordening wordt toegepast op de investeringen van het LEF is een uitzondering. Bij reguliere kredietbesluiten wordt na het initiële besluit eveneens geen separate goedkeuring gevraagd, ongeacht de omvang van de investering van die de deelneming doet. De andere Provinciale fondsen LBDF en MKB-I en Chemelot Ventures verstrekken geen leningen boven de grens van € 2,5 miljoen maar kunnen wel volledig zelfstandig beschikken over de middelen die cumulatief de € 2,5 miljoen overschrijden. Topfonds Gelderland kent ook een dergelijk structuur:

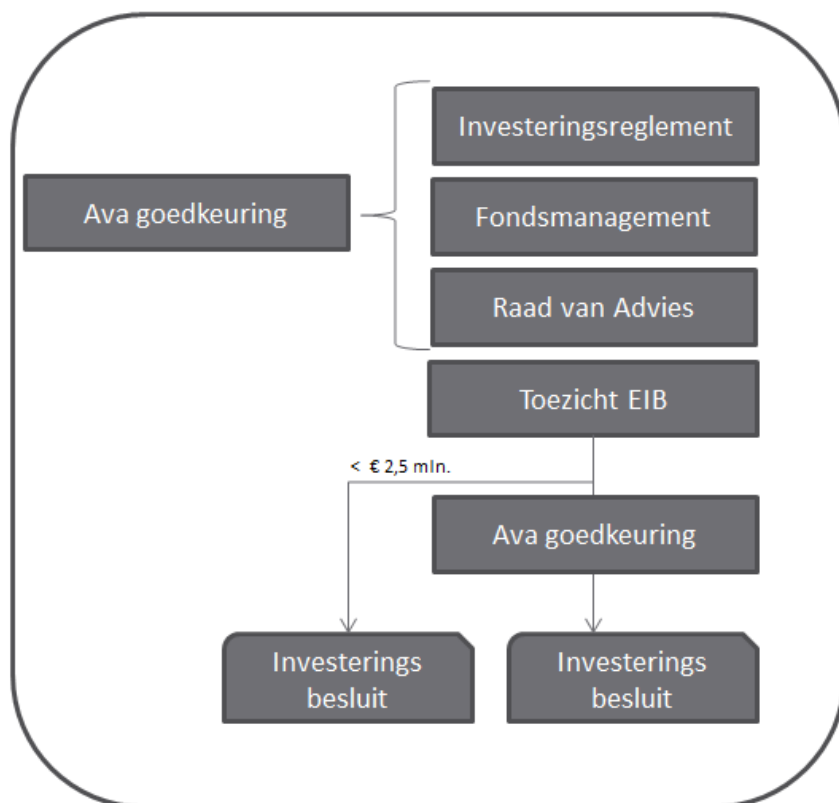
“De provincie behoudt centrale invloed op het Topfonds Gelderland. Niet op het niveau van een individuele investeringsbeslissing van het TG: vanwege de vereiste markt- en financiële expertise is dit het domein van het fondsmanagement. Wel op het niveau van de beleidsgebieden waarin het fonds moet investeren, de doelgroepen en sectoren die daarbinnen worden onderscheiden, de maximale participatie- en investeringsbedragen en te behalen percentages revolverend. Deze parameters worden in een investeringsinstructie vastgelegd.”

Daarnaast zorgt deze wijziging ook voor enerzijds een verbetering van de propositie van LEF naar buiten toe en anderzijds voor een grotere financiële zekerheid van LEF en daarmee de Provincie Limburg:

1. De opgave voor het uitzetten van middelen voor het LEF is groot. Ze zullen in de jaren 2017 t/m 2020 ca. € 17 miljoen per jaar moeten uitzetten. Indien ze hier niet in slagen wordt de zogenaamde “badkuip” dieper: De fondskosten zijn voor een belangrijk deel vast, maar renteopbrengsten blijven achter. Daarom hebben wij als aandeelhouder belang bij voldoende uitzettingen. Deze wijziging draagt bij aan het behalen van de die doelstelling.
2. Door een groter aandeel van de financiering te dragen, komt LEF in een sterkere positie ten aanzien van de te verkrijgen zekerheden. Daarmee betekent een groter aandeel in de financieringsvraag niet per definitie een hoger risico.

Op basis van de verstrekte financieringen is evident dat het fondsmanagement van LEF veel waarde hecht aan haar positie in de kapitaalstructuur en daarmee vaak zwaardere eisen stelt dan strikt noodzakelijk op grond van het investeringsreglement. Tevens rapporteert LEF per kwartaal uitgebreid over de stand van zaken.

Op grond van deze argumenten wordt voorgesteld in afwijking van uw besluit bij oprichting in te stemmen om het volledig mandaat bij het fondsmanagement en Gedeputeerde Staten (via de AvA) te leggen. De resulterende governance structuur is volledigheidshalve hieronder opgenomen:

Aan de hand van bovenstaande figuur wordt nogmaals inzichtelijk gemaakt dat er sprake is van een zware governance structuur, die volgt op de kaderstellende rol en budgetrecht van Provinciale Staten.

- 7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf**
Niet van toepassing.
- 8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten**
Het LEF maakt onderdeel uit van Begrotingsprogramma 3.7 Energie, duurzaamheid en milieu, Product 3.7.1 Asbest en Energie.
- 9. Juridische aspecten – deregulering**
Niet van toepassing.
- 10. Verbindingslijnen en andere visies**
Niet van toepassing.
- 11. Verdere planning, procedure en uitvoering**
Niet van toepassing.
- 12. Periodieke informatie/sturingsinformatie**
 - ☐ **Via Jaarstukken en Begroting**
 - ☐ Paragraaf Projecten
 - ☐ Paragraaf Financieringen
 - Paragraaf Verbonden Partijen
 - ☐ Paragraaf Bedrijfsvoering
 - ☐ Programmaverantwoording
 - ☐ **Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten**
- 13. Evaluatie**
De impact van deze wijziging zal bij de jaarlijkse programmaverantwoording worden meegenomen.
- 14. Communicatie**
Niet van toepassing.
- 15. Meegezonden bijlagen**
-

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G-17-041

Onderwerp

Limburgs Energie Fonds B.V.

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 31 oktober 2017

besluiten:

investeringsvoorstellen van LEF B.V. niet langer te betrekken onder de spelregels zoals opgenomen in de financiële verordening, voor wat betreft het toepassen van de € 2.5 miljoen grens.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

Mevrouw drs. J.J. Braam, griffier

De heer drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter